13/03/2022

Η Κυριακή της Ορθοδοξίας στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πειραιώς

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Πειραιώς

Με την δέουσα Εκκλησιαστική τάξη, λαμπρότητα και την μεγαλοπρέπεια που αρμόζει στην σημερινή ημέρα, τιμήθηκε η Κυριακή της Ορθοδοξίας στον Καθεδρικό Ιερό Ναό Αγίας Τριάδος Πειραιώς, Ιερουργούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιώς κ.Σεραφείμ.

Προ της απολύσεως της Θείας Λειτουργίας του Μεγάλου Βασιλείου πραγματοποιήθηκε η λιτάνευση των Ιερών Εικόνων και η ανάγνωση του Συνοδικού της Ορθοδοξίας.

Κατά την διάρκεια της Θείας Λειτουργίας ο προϊστάμενος του Καθεδρικού Ναού Αρχιμανδρίτης π.Δανιήλ Ψωίνος, ανέγνωσε την σχετική με την ημέρα Ποιμαντορική Εγκύκλιο του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιώς κ.Σεραφείμ, η

οποία ακολουθεί μαζί με πλούσιο φωτογραφικό υλικό.

ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΦΑΛΗΡΟΥ, ΔΡΑΠΕΤΣΩΝΑΣ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΡΕΝΤΗ

Σ Ε Ρ Α Φ Ε Ι Μ

ΕΠΙ ΤΗ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ 2022

Τέκνα μου ἀγαπητὰ καὶ περιπόθητα,

Τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ κρατώντας, τῶν Ἁγίων τὶς ὄψεις, τὰ τίμια λείψανά τους, πορευόμαστε ἀνάμεσα στοὺς Χριστιανοὺς μέσα στὸ Ναό, ὅπως τὸ Τυπικὸ ὁρίζει κι ἡ παλαιὰ συνήθεια. Μὰ κι οἱ πιστοὶ στὰ χέρια τους εὐλαβικὰ βαστοῦν εἰκόνες χάρτινες, μ’ ἐκεῖνες τὶς ἅγιες μορφὲς ποὺ τιμοῦν κι ἀγαποῦν. Γιορτάζουμε καὶ χαίρεται ἡ ψυχή μας σήμερα τὶς μορφές.

Κι ὅταν ἔρχεται ἡ ὥρα τῆς μνημόνευσης «Τῶν τῆς Ὀρθοδοξίας προμάχων», ὅλων ἐκείνων ποὺ δὲν πείστηκαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος· ἐκείνων ποὺ ἔμειναν στὴν ἀλήθεια σταθεροί· ἐκείνων «τῶν εὐσεβῶν Βασιλέων, ἁγιωτάτων Πατριαρχῶν, Ἀρχιερέων, Διδασκάλων, Μαρτύρων, Ὁμολογητῶν», μὲ συγκίνηση καὶ θαυμασμὸ ἀναρωτιόμαστε: πῶς οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ σήκωσαν στοὺς ὤμους τους ὁλάκερη τὴν οἰκουμένη.

Κι ἂν σήμερα τιμοῦμε καὶ θαυμάζουμε τὴ στάση τους, δὲν συνέβη τὸ ἴδιο καὶ στὴν ἐποχή ποὺ ἔζησαν. Γιατὶ ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα οἱ τῶν εἰκόνων φίλοι καὶ προσκυνητές: λοιδωρίες καὶ ταπεινώσεις, κατηγορίες καὶ διαβολές, ἀποκλεισμοὺς καὶ ἀποπομπές, διώξεις καὶ ποινές, φυλακίσεις καὶ ἐξορίες, βασανισμοὺς καὶ μαρτύρια φρικτά. Εἶναι τὰ συναξάρια γεμάτα μὲ μάρτυρες καὶ ὁμολογητὲς τῆς σκοτεινῆς αὐτῆς περιόδου τῆς εἰκονομαχίας. Ψυχὲς γενναῖες ποὺ εἴλκυσαν τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν διέπεμψαν στὸν κόσμο ὅλο.

Πῶς ὅμως ἔφθασαν σὲ τοῦτο τὸ κατόρθωμα; Πῶς ἀναγνώρισαν τὸ δόγμα τὸ ὀρθὸ καὶ τὸ βίωμα τῆς ἀληθείας; Πῶς δὲν ξεγελάστηκαν ἀπὸ τὴν πλάνη, ποὺ ντύθηκε μανδύα πνευματικό; Πῶς ἔμειναν σταθεροὶ καὶ ἀκλόνητοι μέσα στὸ σκοτάδι καὶ στὴ δίνη τῆς κακίας τῶν ἰσχυρῶν;

Πρώτιστα ἀγάπησαν τὸ Θεὸ καὶ τὸ λόγο Του. Ἀναζήτησαν τὴ φωνή Του παντοῦ:

στὴ Γραφή, στὴ Λατρεία, στὴν Ἄσκηση, στοὺς Πατέρες, στὴ φύση, στὸ συνάνθρωπο. Ἔψαξαν τὰ σημεῖα τοῦ Θεοῦ, τὰ χνάρια Του μέσα στὴν ἱστορία. Γύρεψαν τὴ μυστική Του παρουσία στὴ ζωή, τοὺς ψιθυρισμούς Του καὶ τὶς σιωπές Του. Κι ὁ Θεός, παρότι εἶναι «ἀνέκφραστος, ἀπερινόητος, ἀόρατος, ἀκατάληπτος» ὡς πρὸς τή φύση, ἀπὸ τὴν πολλὴ Του ἀγάπη πρὸς Ἐκείνους ποὺ τὸν ἀναζητοῦν, ἔγινε προσιτός καὶ προσεγγίσιμος, καταληπτός καὶ μεθεκτός, ἔγινε φῶς καὶ ἐνέργεια ἄκτιστη ποὺ κοινωνεῖ καὶ χαριτώνει τοὺς Ἁγίους σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ περίσταση.

Τὰ Ἅγια αὐτὰ πρόσωπα, ποὺ ἀξιώθηκαν θείων ἐμπειριῶν, αἰσθάνθηκαν τὴ μέγιστη χαρά, μὰ ἔπειτα καὶ λύπη μεγάλη. Χαρὰ ἀνεκλάλητη γιὰ τὴ θεία ἐπίσκεψη. Λύπη ἄφατη, γιατὶ ὁ Θεὸς μετὰ τὴν ἀποκάλυψή Του ἀποσύρεται πάντα ξανὰ στὴ σιωπή.

Γλυκὰ πληγώθηκε ἡ ψυχή τους ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Γι’ αὐτὸ καὶ πῆραν ἀπόφαση νὰ ζήσουν κάθε στιγμὴ τοῦ βίου τους μὲ τρόπο τέτοιο ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ ἑλκύει τὴ Χάρη τοῦ Θεοῦ. Ἔκαναν τὴ θεία ἐμπειρία βίωμα καθημερινό. Κάθε ἀνάσα καὶ κάθε πνοή τους ἔψαχνε τὸ Θεῖο, κάθε ἔργο καὶ κάθε κόπος προσφέρονταν στὴν ἀναζήτησή Του, κάθε λόγος καὶ κάθε προσευχή ἀποσκοποῦσαν στὴ σχέση μαζί Του. Κι ἦταν ἡ ζωὴ αὐτὴ ὄμορφη. Κι εἶχε νόημα αὐτὴ ἡ ζωή. Κι ἦταν μιὰ ζωὴ ἀληθινὴ ποὺ ἀντιστεκόταν στὰ πάθη, καὶ καταργοῦσε τὶς κακίες, και νικοῦσε τελικά τὸν ἴδιο τὸ θάνατο.

Κι ὅταν κάποιος ἔχει ζήσει μιὰ ζωὴ ὁμορφιᾶς καὶ ἀλήθειας, δὲν μπορεῖ νὰ ζήσει τὸ βίωμα τῆς ἀσχήμιας καὶ τοῦ ψεύδους. Τοῦτο συνέβη καὶ στοὺς χρόνους τῆς εἰκονομαχίας. Κάποια πρόσωπα ποὺ προσέγγιζαν τὴν πίστη ἰδεολογικά, καὶ ὄχι ἐκκλησιαστικά, ἔκριναν πὼς ἡ προσκύνηση τῶν εἰκόνων ὁδηγεῖ σὲ λατρεία τῆς ὕλης, τοῦ κτιστοῦ κόσμου καὶ ὄχι τοῦ ἀκτίστου Θεοῦ. Ὁ πειρασμὸς ποὺ ἀναφέρονταν ὑπαρκτός. Ἡ ἐπιχειρηματολογία τους ἔμοιαζε ἄρτια καὶ πλήρης. Τὰ ἐπιχειρήματα πού προέβαλαν λογικοφανή καὶ πειστικά. Ὁ λόγος τους φιλοσοφικός καὶ βαθυστόχαστος. Ο τρόπος τους ἔμοιαζε ἀνώτερος καὶ πνευματικός. Κι ὅμως οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας δὲν πείστηκαν ἀπὸ τὴ δική τους θεώρηση, δὲν ἀκολούθησαν τὴ δοξασία τῆς ἀπόρριψης τῶν ἱερῶν εἰκόνων. Γιατί αὐτὸ συνέβη;

Μὰ ἀκριβῶς γιατί οἱ λόγοι τῶν εἰκονομάχων δὲν εἶχαν σχέση μὲ τὸ βίωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας εἶχε ἐντάξει στὴ ζωή Της τὴν τιμητικὴ προσκύνηση τῶν εἰκόνων ἀπὸ πολὺ νωρίς. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ ἁγιογράφησε τὴν ὄψη τῆς Θεοτόκου. Τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ καὶ οἱ μορφὲς τῶν Ἁγίων βρίσκονται ἀποτυπωμένες ἀπὸ τοὺς Χριστιανοὺς στὶς κατακόμβες. Οἱ πρῶτοι Ναοὶ κοσμήθηκαν ἀπὸ τὰ πρόσωπα τῶν ἁγίων. Οἱ πιστοί τοποθέτησαν εἰκόνες τοῦ σαρκωμένου Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, τοῦ προσώπου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Μητρός Του, τῶν Ἁγίων Του στὰ σπίτια τους. Ἔζησαν ἀνάμεσα στὶς

εἰκόνες, προσευχήθηκαν μπροστά σ’ αὐτές, κατέθεσαν πόνους καὶ παθήματα ἐνώπιόν τους, τὶς λιτάνευσαν σὲ καιροὺς εἰρήνης καὶ σὲ χρόνους δυστυχιῶν, δέχθηκαν θεραπεῖες καὶ θαύματα ἀπὸ τὴν προσκυνησή τους. Ἡ ζωή, ἡ πίστη καὶ ἡ εὐλάβεια τῶν χριστιανῶν ἦταν συνυφασμένη γιὰ αἰῶνες μὲ τὶς ἱερές εἰκόνες, γιατί ἡ τιμή «διαβαίνει στό πρωτότυπο».

Οἱ πολέμιοι τῶν εἰκόνων εἰσηγήθηκαν, καὶ τελικὰ προσπάθησαν νὰ ἐπιβάλλουν μὲ τὴ βία, μιὰ ζωή χωρὶς εἰκόνες. Μιὰ ζωὴ ποὺ ὁ Θεὸς εἶναι ἀπόμακρος, ξένος, ἄγνωστος. Μιὰ ζωὴ ποὺ ἡ ἀνθρώπινη φύση τοῦ Χριστοῦ, τὸ πρόσωπό Του, τὸ σῶμα του, τὰ γεγονότα τοῦ βίου του ὑποτιμῶνται καὶ δὲν κρίνονται ἄξια ἰδιαίτερης ἀναφορᾶς. Μιὰ ζωὴ ποὺ στερεῖ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν ἀπτὴ ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ.

Μὰ πῶς νὰ συμφωνήσουν οἱ Θεόπτες Ἅγιοι, ἐκεῖνοι ποὺ τοὺς ἐπισκέφθηκε ὁ Θεός, τούτη τὴν ἀλλαγή; Πῶς νὰ δεχθοῦν μιὰ ζωὴ χωρὶς τὴν ὄψη τοῦ Θεοῦ; Πῶς νὰ στερηθοῦν τὴ παρηγορία τῆς μορφῆς τῶν Ἁγίων; Πῶς νὰ ἐκφράσουν ἀπτὰ τὴν ἀγάπη τους χωρὶς τὸ ἄγγιγμα καὶ τὸν ἀσπασμό τῶν ἱερῶν εἰκόνων;

Ὁ δρόμος τοῦ βιώματος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἔκανε τοὺς ὑπέρμαχους τῶν εἰκόνων νὰ ἀπορρίψουν τὶς δοξασίες τῶν εἰκονοκλαστῶν. Ἔχοντας βιώσει τὴν ἀλήθεια, τὸ κάλλος, τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ, μποροῦσαν νὰ ἀναγνωρίσουν ποιὰ δόγματα ἦταν ἀληθῆ καὶ ποιὰ ὁδηγοῦσαν στὴν πλάνη καὶ τὴν ἀπώλεια.

Αὐτὸν τὸν τρόπο τῶν Ἁγίων ἔχουμε κι ἐμεῖς ἀγαπητά μου παιδιά, μεγάλη ἀνάγκη στοὺς δύσκολους καιρούς μας. Σήμερα ποὺ πολλὰ ἀκούγονται ἀπὸ πολλούς. Σήμερα ποὺ ὑπάρχει σύγχυση μεγάλη τόσο ἐξαιτίας τῆς ἁμαρτίας, ὅσο καὶ ἐξαιτίας τῆς πλάνης. Σήμερα πρέπει νὰ ἀκολουθήσουμε τῶν Μαρτύρων καὶ τῶν ὁμολογητῶν τὸ παράδειγμα.

Πρέπει νὰ ζήσουμε τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ. Κάθε τί ποὺ ἡ Ἐκκλησία κομίζει καὶ μᾶς προσφέρει ὑπάρχει γιὰ νὰ γίνει ζωὴ πίστης, ὁμορφιᾶς καὶ νοήματος. Πρέπει νὰ ζήσουμε καὶ νὰ χαροῦμε τὴ σχέση μας μὲ τὸ Θεό, μὲ τοὺς ἀδελφούς μας, μὲ τὴν κτίση ὅλη. Ἡ χαρὰ καὶ ἡ ἐλευθερία γιὰ τὸν χριστιανὸ ἀποτελοῦν κριτήρια ἀληθείας σὲ κάθε περίσταση τοῦ βίου. Ὁ ἄνθρωπος ὁ σφιγμένος, ἐκεῖνος ποὺ ἔχει μπερδέψει τὴ μιζέρια μὲ τὴν πνευματικότητα, δὲν θὰ εἶναι δύσκολο νὰ ξεγελαστεῖ καὶ νὰ ἀποδεχθεῖ ἕνα κίβδηλο δόγμα ἢ μιὰ πλανεμένη διδασκαλία.

Πρέπει ἐπίσης, τὸ βίωμα τῆς Ἐκκλησίας νὰ τὸ κάνουμε λόγο. Τὰ ὅσα ζήσαμε μέσα στὴ μυστηριακὴ ζωή, μέσα στὸν κοινοτικὸ βίο, μέσα στὰ ἅγια καὶ στὰ καθημερινὰ καλούμαστε νὰ τὰ ἐκφράσουμε, νὰ τὰ περιγράψουμε καὶ νὰ τὰ μοιραστοῦμε μὲ τοὺς ἀνθρώπους γύρω μας. Μ’ αὐτὸν τον τρόπο θέτουμε τὴν ἐμπειρία μας ταπεινὰ στὴν κρίση τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν ἐμπιστευόμαστε τὸν κλειστό μας ἑαυτό, ἀλλὰ τὸ

ἐκκλησιαστικὸ Σῶμα. Κι ἔτσι ὁ λόγος γίνεται διάλογος γόνιμος μεταξύ μας ποὺ μᾶς ὁδηγεῖ στὴν ἀλήθεια. Κι ὁ λόγος αὐτὸς παρηγορεῖ, θεραπεύει καὶ θαυματουργεῖ γιατὶ εἶναι γνήσια ἐκκλησιαστικός. Γιατί δὲν εἶναι λόγος ποὺ καταγγέλει καὶ διαμαρτύρεται ἀδιάκριτα, δὲν εἶναι λόγος ποὺ εἰσάγει ἔριδες καὶ σχίσματα. Ἀλλὰ εἶναι λόγος ἀγάπης καὶ ἑνότητας και θυσίας.

Ἔτσι ἡ ἐκκλησιαστική ζωή ἀνοίγεται σὲ ὅλο τὸν κόσμο καὶ γίνεται πρόσκληση πρὸς κάθε πονεμένο ἄνθρωπο. Ὄχι ἀόριστη καὶ ἀσαφής, ἀλλὰ συγκεκριμένη καὶ σαρκωμένη, στὸ Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, στὴν Ἐκκλησία, στὴν ζωὴ τοῦ κάθε χριστιανοῦ, στὸ κάθε πρόσωπο.

Γιορτάζουμε σήμερα ἀγαπητά μου παιδιά, τὴν Ὀρθοδοξία καὶ τὴν Ὀρθοπραξία, τὸ λόγο καὶ τὴν πράξη, τὴ θεωρία καὶ τὸ βίωμα. Ὁ Θεὸς ἀποκαλύφθηκε στοὺς Πατέρες μας καὶ ἀποκαλύπτεται μυστικὰ καὶ σὲ μᾶς γιὰ νὰ πιστέψουμε καὶ νὰ ζήσουμε, γιὰ νὰ ἀγωνιστοῦμε καὶ νὰ εὐφρανθοῦμε, γιὰ νὰ φωτισθοῦμε καὶ νὰ ἁγιασθοῦμε. Ὁ Θεὸς ἀποκαλύπτεται μυστικὰ καὶ σὲ μᾶς γιὰ νὰ μὴ χαθοῦμε στό σκοτάδι τοῦ ψεύδους ποὺ πάντα πειράζει τοὺς ἀγωνιστὲς μέσα στὸν κόσμο.

Εὐχόμαστε σὲ ὅλους, τούτη τὴ Μεγάλη Τεσσαρακοστὴ νὰ ἀξιωθεῖτε νὰ βιώσετε τὴν Ἀλήθεια ποὺ ἐλευθερώνει καὶ ἀναπαύει, τὴν Ἀλήθεια ποὺ χαριτώνει καὶ σώζει, τὴν Ἀλήθεια ποὺ φωτίζει καὶ ἑνώνει.

Εὔχομαι ἀπὸ καρδίας ἔτη πολλὰ καὶ καρποφόρος ἡ ἀρξαμένη Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή!

Μετά πατρικῶν εὐχῶν

Ο Μ Η Τ Ρ Ο Π Ο Λ Ι Τ Η Σ

+ ὁ Πειραιῶς ΣΕΡΑΦΕΙΜ

